

ANLATIM BİÇİMLERİ

Aşağıda yer alan paragrafların anlatım biçimlerini bulunuz.

AÇIKLAYICI

BETİMLEYİCİ

TARTIŞMACI

ÖYKÜLEYİCİ

Her yanı gıcırdayıp tangır tungur sallanan ve art borusundan bir lokomotif bacası gibi dumanlar çıkaran bu köhne, bu derme çatma taşıt müstehasesi, herhangi bir arızaya uğrayıp ikide bir, yol ortasında hareketsiz kalıyor; makinesi söyleniyor, homurdanıyor ve uzun müddet hep bulunduğu noktada hırçın hırçın tepiniyordu.

Yatağın altında yeşil, tahtadan bir sandık duruyordu. Onu açtım. Az daha sevincimden haykıracaktım. Annemin bir hafta önce İstanbul'dan gönderdiği hediyeler içinde çıkan kaşağı pırl pırl parlıyordu. Hemen kaptım. Tosun'un yanına koştum. Karnına sürtmek istedim. Rahat durmuyordu. Galiba acıtıyor, dedim. Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sivriydi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca, tekrar denedim. Atların hiçbirisi durmuyordu. Kızdım. On adım ilerideki çeşmeye koştum.

Kimi sanatçılar, sanatın amacını içerik olarak görür. Onlara göre iletecek bir şeyi olmayan, tek satır bile yazmamalı. Kimileri ise sanatı biçim olarak algılar. Onlara göre güzel olmayan hiçbir şey sanatsal değildir. Oysa sanatta içerikle biçim etle tırnak gibidir.

Öykü, boyutu ne olursa olsun, doğaya ve insana özgün bir bakış, özgün bir eleştiridir. Yaşamımıza yeni anlamlar, yöntemler, yorumlar getiren bir yazın sanatıdır. İster içten ister dıştan anlatsın; ister bir kişiyi, ister bir toplum kesitini anlatsın bir öykünün özentsiz, yalın, acık, gerçek, inandırıcı, kısa, vurgulayıcı ve çarpıcı nitelikte olması gerekir.

Memduh Şevket Esendal öykülerini sade ve temiz bir Türkçeyle yazmış, öykücülükte Çehov tarzını benimsemiştir. Onun öykülerini okuyanlar eserin içinde kendilerini, çevrelerini ve hayatta karşılaştıkları kişileri bulur gibi olurlar. Esendal, günlük hayatı iyimser bir hava içinde verir. Öykülerindeki olaylar son derece basittir.

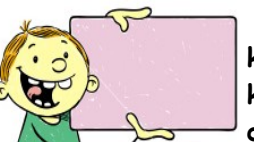
Yazarlar okudukları bir metinden yararlandıklarında yazın dünyasında bir kıvılcık kopuyor. Efendim bu özgünlükle bağdaşmazmış. O zaman bu yazarın kendi eseri olmuyormuş, gibi. Bana göre yazar, kibarca esinlenme denilen bu işte son derece haklıdır. Hatta ileri gidip adapte yapmada da özgür olmalıdır. Bu vaveylayı koparanlar, eserlerini o ana dek okudukları eserlerin katkılarını dışarıda bırakarak mı yazıyorlar sanki?

Ayakkabıcı, iskemlesine oturdu. Hasan da merakla karşısına geçti. Şaşarak eğlenerek seyre diyordu. Tamirci, kartona benzeyen kalın deriyi iki tarafı keskin incecik, sapsız bıçağıyla kes ti. Ağzına bir avuç çivi doldurdu. Sonra bunları ağzından çıkarıp ayakkabıların altına çabuk çabuk mıhladı. Deri parçalarını pis bir suya koyup ıslattı. Mundar çanaktaki macuna parmağını daldırıp tabanlara sürdü. Hasan bunların hepsine dikkatle bakıyordu. Susuyor ve bakıyordu.

Kitabevi iki kattan oluşmakla birlikte üst kat satışa henüz arz edilmemiş veya satış dışı kalacak kitapların son durağı olarak kullanılıyor. Tüm heyecan giriş katında, giriş katı yetmiş metre kare dolaylarında ve birkaç metre karelik bölümü işyeri sahibinin özel odası olarak ayrılmış. Bu insan, nitelikli kitapları seçen, çoğunu okuyan zarif bir kitap tutkunu, Kitabevini orta yaşlı bilge bir beyefendi olan yeğeniyle birlikte yönetiyor.

.Kulübenin ardında iki katlı, yaşlı bir bina vardır. Bir bırakılmışlık duygusu taşır, lodosun eskittiği yüzünde camlarda yağmur izi... Gençliğine duyamamıştır. Alt katında kimi işlemez dükânlar, üst katında ise küçük bir sahil lokantası. Sanki dekorunu ve yemeklerini yıllardır hiç değiştirmemiş bir sahil lokantası... Bu meydandaki her bina, her yol, her ayrıntı denize göre konum almış gibidir; denizle yüzleşir durur .

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

BU ÇALIŞMA KAĞIDINA BAŞLAMADAN ÖNCE
ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME
YOLLARI İLE İLGİLİ DERS NOTLARINIZI
GÖZDEN GEÇİRİNİZ.

Aşağıdaki paragraflarda baskın
olan düşünceyi geliştirme
yollarını bulup
yanındaki kutuya yazınız.

TANIK GÖSTERME

TANIMLAMA

ÖRNEKLENDİRME

SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA

KARŞILAŞTIRMA

Roman, insanların başından geçen ya da geçebilecek türdeki olayları yer ve zaman belirterek anlatan uzun yazı türüdür. Yazarın üstün bilgisi, sağlam gözlemi, duygusu romanın başarılı olmasını sağlayan en önemli etkidir.

Karşılaştırma; nesneler, kavramlar, olay ya da durumlar arasındaki benzerlik veya farklılıkların dile getirilmesidir. Dolayısıyla karşılaştırma, yalnızca iki kavram arasındaki karşıtıkları gösterme değildir. Benzerlikleri gösterirken de karşılaştırmalardan yararlanılabilir.

İlkokul çağındaki bir öğrencinin kırk dakikalık derste dikkatini öğretmende tutma süresi on beş dakikadır. Lise öğrencilerinde ise dikkatli ders dinleme otuz dakikaya kadar çıkmaktadır. Verimli ders işlemek isteyen öğretmenin bunları göz önünde bulundurması gerekir.

Genç Kalemler hareketi, edebiyatımıza özellikle dil konusunda yepyeni bir anlayışı getirmiştir. Türkçe kendi benliğine yavaş yavaş dönmeye başlamış; halk, aydınların yazdıklarını anlar duruma gelmiştir. 1911'li yıllarda yazan Ömer Seyfettin'i, Ziya Gökalp'i açıp okuyun, severek, anlayarak okursunuz yazdıklarını. Sözcükler, tamlamalar hep anlayacağınız biçimdedir.

Mutluluk, aslında herkesin çok yakınında. İsteyen herkes, her an mutlu olabilir. Fizyoloğ Sokrates: "Bir kitap, bir çiçek, bir kuş...ne büyük saadet!" derken bunu anlatmıyor mu?

Adapazarı Şeker Fabrikası 1953'te işletmeye açıldı. Kuruluşta günde 1800 ton olan pancar işleme kapasitesi 1980'de 6000 tona çıkarıldı. Bu büyük bir gelişme.

Öğrencilerin çalışırken ara verip dinlenmeleri gerektiğini düşünenlerdenim. Mola verilmeden yapılan uzun soluklu bir çalışma, verimi düşürür. Ellişer kişiden oluşan iki ayrı gruba yüz soruluk bir test uygulanır. Grubun biri, testi hiç ara vermeden yanıtlarken, diğer gruba elli sorudan sonra 15 dakikalık dinlenme verilir. Dinlenme almayan grubun başarısı, alan grubun başarısından % 30 düşük çıkar.

Toplumda insanlar arası güvensizlik, iletişimsizlik ve bencillik artarak devam ediyor. İnsanlar arasındaki uçurum her gün artıyor. Bu tablo karşısında derin bir ümitsizliğe düştüğümüzde bazen öyle insani olaylarla karşılaşıyoruz ki birden bire yüreğimizdeki kireçler çözülüyor; umutsuzluklar çiçek açan umutlara dönüşüyor. Bir sanatçımız için düzenlenen konser de bunlardan biri. Amansız bir hastalığa yakalanan bu müzisyeni iyileştirmek, onun tedavi masraflarını karşılamak için bütün müzisyen arkadaşları seferber olmuşlar.